

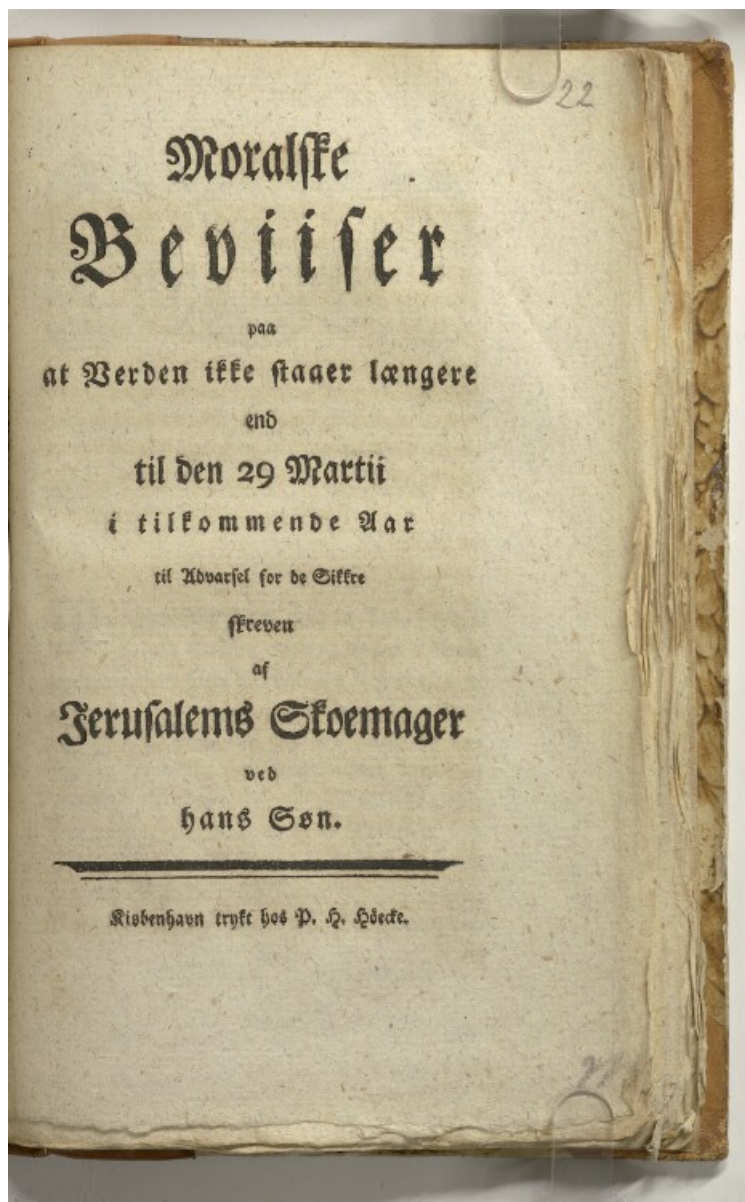
Titel: Moralske Beviiser paa at Verden ikke staaer længere end til den 29 Martii i tilkommende Aar til Advarsel for de Sikkre skreven af Jerusalems Skoemager ved hans Søn.

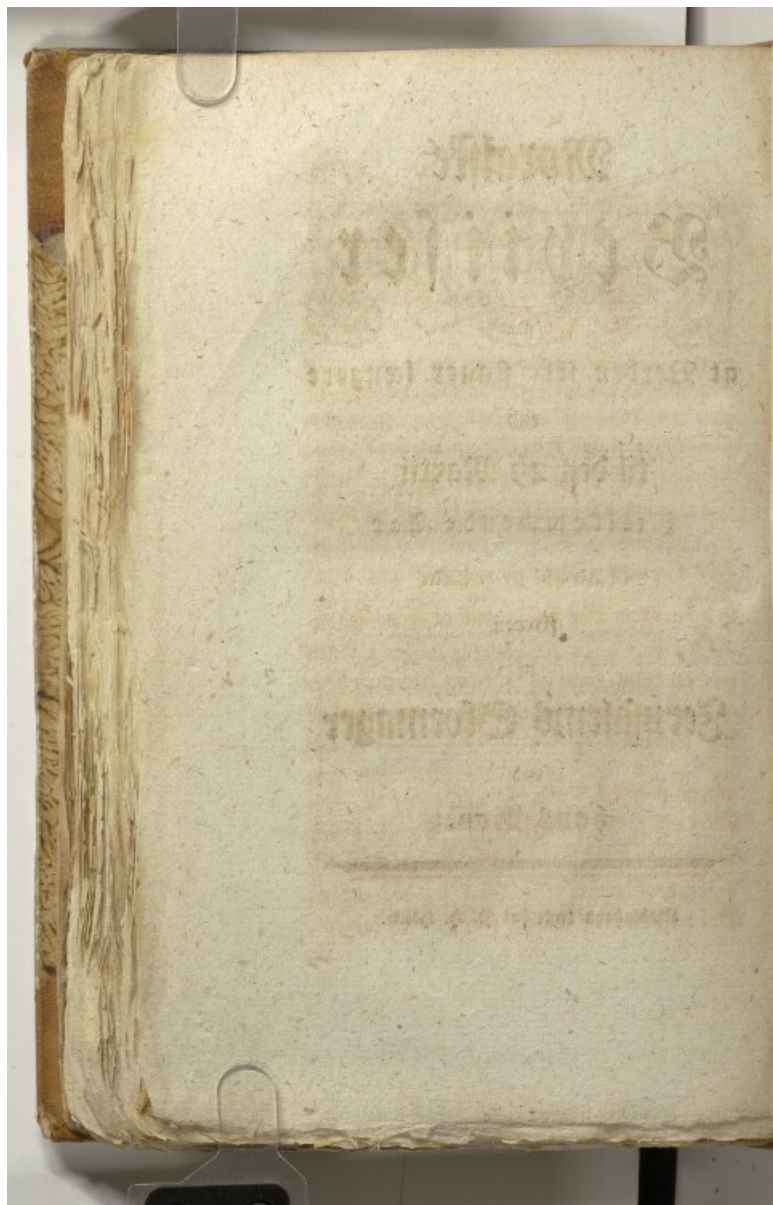
Citation: "Moralske Beviiser paa at Verden ikke staaer længere end til den 29 Martii i tilkommende Aar til Advarsel for de Sikkre skreven af Jerusalems Skoemager ved hans Søn.", i *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 17*, Paul Herman Høecke, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_017-shoot-workid1_017_022/facsimile.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 17

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Dulce est desipere in loco.

HORAT.

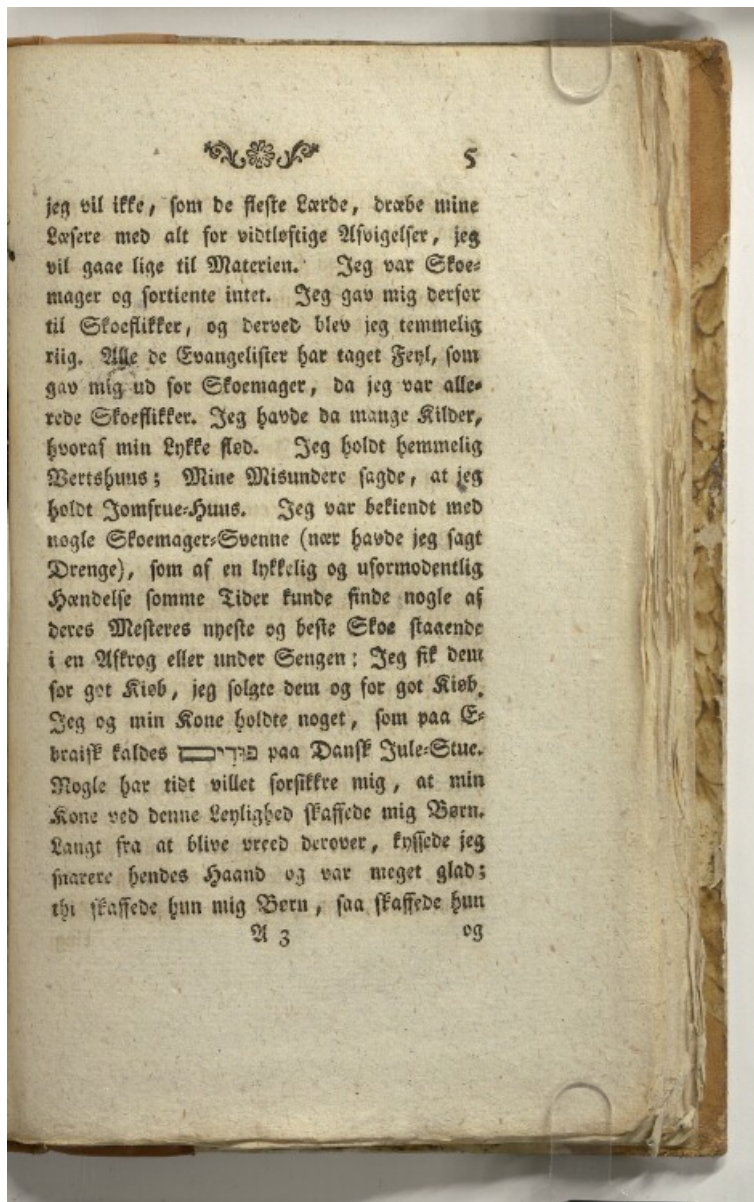
Nu Gud skee Lov! efter at have spadse-
ret ald Verden omkring næsten i Aften
hundrede Aar, fordi jeg just slog Christum med
en Kæft paa Hovedet, da saa mange Christne
dog allerede siden den Tid ere hensovede roes-
lige og berømte, som have dræbet ham med
glubskere Vaaben, og nu omstunder de, som
leve, piiner og marttrer ham Minutvits ved
deres Udsuelser, Ubarmhiertigheder og himmels-
raabende Synder: Nu saaer jeg dog engang
Koe; thi den 29 Martii skal Verden forgaae,
A 2 og

og saa er min Pine til Ende. Man kan ikke
sige til mig, som til andre ordinaire Skoema-
gere: Bliv ved din Bøst, og spaae hverken
om aandelige, himmelske eller jordiske Ting;
ehi Alten hundrede Lars Erfarenhed maae en-
delig have givet mig saa mange Begreber og
Kundskaber, som en ung Professors Søn, man
kunde sette i sin Faders Sted, seend han
endnu veed hvad en bras Student er; eller en
Jurist man gjør til Dommere, som knap for-
staaer at føre sin Protocol til Blands, end sige
til Lands.

Det er dumt at skrive en Historie om
sig selv, uden nogenledes at forklare hvem man
er.

Lillad, min Bæfere! at jeg forklare vil,
Alte hvad jeg har forsøgt i Verdens Tumle-
Spil.

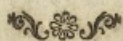
Jerusalem, (hvor jeg er født), er en stor
Bye, en berømmelig og gudsfrygtig Bye, skient
der og findes et stort Register af guldfinnende
Laster (Splendida peccata), ligesaa vel som i de
andre store Stæder, jeg haver besøgt. Men
jeg

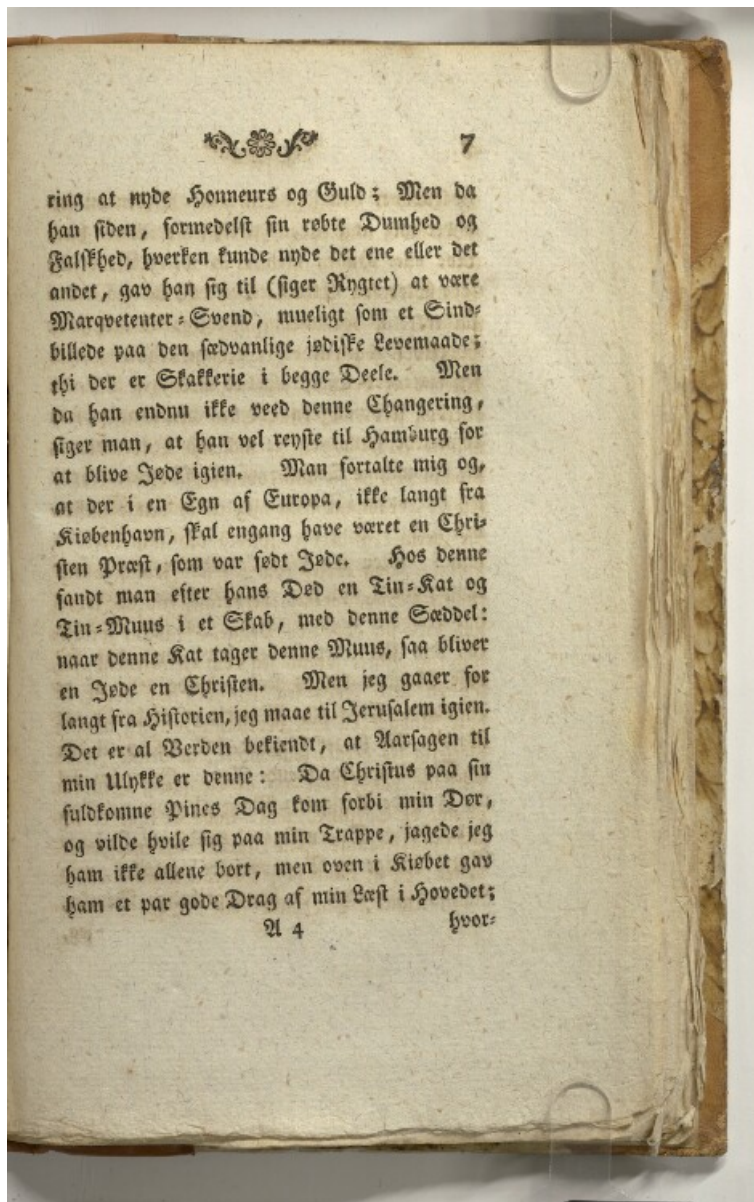
❁ ❁ ❁

5

jeg vil ikke, som de fleste Lærde, dræbe mine
Læsere med alt for vidtloftige Afsoigelser, jeg
vil gaae lige til Materien. Jeg var Skoes-
mager og fortiente intet. Jeg gav mig derfor
til Skoefikker, og derved blev jeg temmelig
riig. Alle de Evangelister har taget Fersl, som
gav mig ud for Skoemager, da jeg var alle-
rede Skoefikker. Jeg havde da mange Kilder,
hvoraf min Lykke stød. Jeg holdt hemmelig
Bertschuns; Mine Misundere sagde, at jeg
holdt Jomfrue-Huns. Jeg var bekendt med
nogle Skoemager-Svenne (når havde jeg sagt
Drenge), som af en lykkelig og usformodentlig
Hændelse somme Tider kunde finde nogle af
deres Mesters næste og beste Skos staaende
i en Afkrog eller under Sengen; Jeg fik dem
for got Kiøb, jeg solgte dem og for got Kiøb.
Jeg og min Kone holdte noget, som paa Es-
braisk kaldes ᠮᠣᠷᠢ paa Dansk Jule-Stue.
Nogle har tidt villet forsikke mig, at min
Kone ved denne Lejlighed skaffede mig Børn.
Langt fra at blive vred derover, kyssede jeg
snarere hendes Haand og var meget glad;
thi skaffede hun mig Børn, saa skaffede hun
og

og Brød til mig og dem; og havde nær en gang gjort mig til en Jerusalems Broelegger, fordi hun paa en Leibant havde erhvervet sig Statholderens Yndest. O! havde jeg været saa lykkelig den Gang at blive Broelegger, da havde jeg vel ey faaet med saa mange Steene at bestille, som jeg siden har vandret over og stødt mig paa! Eller og gid jeg stedse maatte have blevet Jerusalems Skoefikker i Noelighed; men min overdrevne Lyst for de jødiske Fordomme kom mig til at bruge Løsten for stærk, og derved spildte ald min Døe og Lykke. Dog er jeg (om jeg selv skal sige det) tusinde Gange meer at berømme, end de Jøder, som lade sig døbe for Penge. Man fortalte mig, at Naret forend jeg kom til Kiøbenhavn, lod en lærd Jøde fra Nyeberg sig døbe, af bare Andagt og Overbeviisning. Jeg maatte hiertelig lee deraf, som vidste, at denne Jødes Lærdom var krobet ud af en fattig Student blandt de Christne, som, imod at faae et par Skilling, laante ham Navnet af sine Fortienester, og at hans hele Overbeviisning bestod i den Tanke, han havde om ved sin Changesring

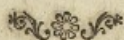
❁ ❁ ❁

7

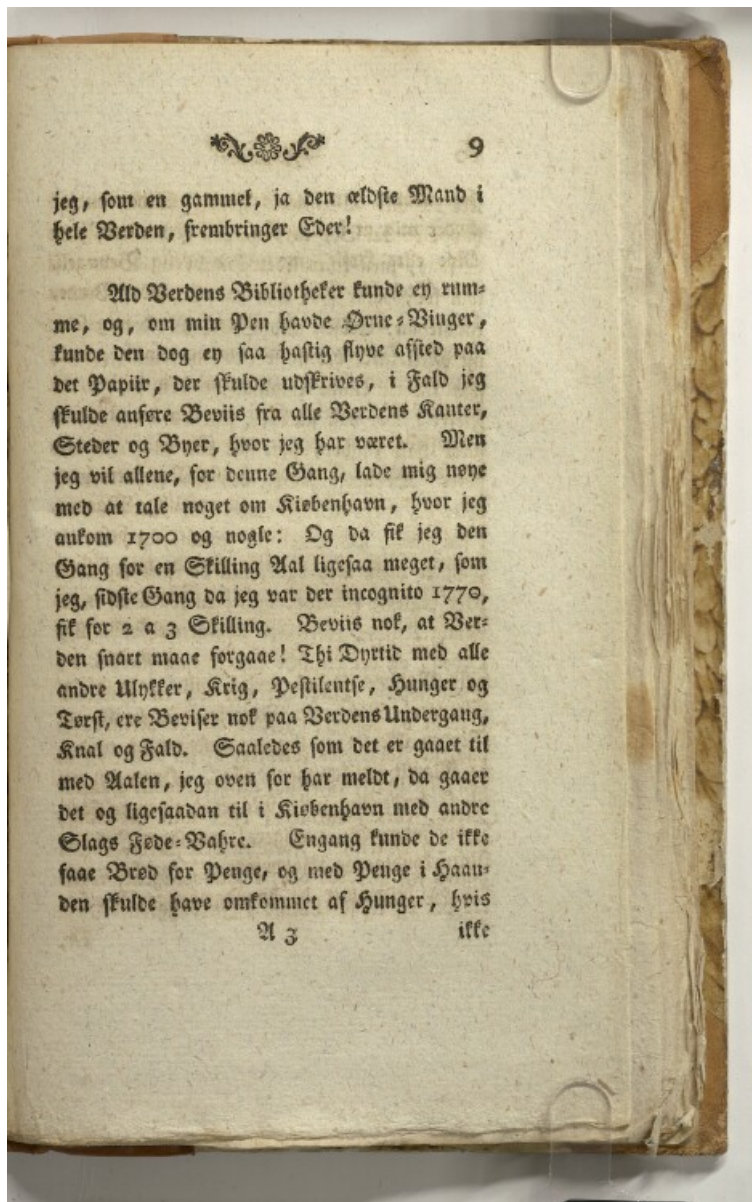
ring at nyde Honneurs og Guld; Men da han siden, fornedelst sin rechte Dumbhed og Galskhed, hverken kunde nyde det ene eller det andet, gav han sig til (siger Rytret) at være Marqvetenter: Evend, mueligt som et Sind: billede paa den sædvanlige jødiske Levemaade; thi der er Skakkerie i begge Deele. Men da han endnu ikke veed denne Changering, siger man, at han vel reyste til Hamburg for at blive Jøde igien. Man fortalte mig og, at der i en Egn af Europa, ikke langt fra Kiøbenhavn, skal engang have været en Christen Præst, som var sødt Jøde. Hos denne fandt man efter hans Død en Tin-Kat og Tin-Muus i et Skab, med denne Sæddel: naar denne Kat tager denne Muus, saa bliver en Jøde en Christen. Men jeg gaaer for langt fra Historien, jeg maae til Jerusalem igien. Det er al Verden bekiendt, at Ursagen til min Ulykke er denne: Da Christus paa sin fuldkomne Pines Dag kom forbi min Dør, og vilde hvile sig paa min Trappe, jagede jeg ham ikke allene bort, men oven i Kiebet gav ham et par gode Drag af min Bæst i Hovedet;

U 4

hvor-

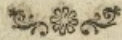
Hvorudover han sagde til mig: Siden du forbyder mig at hvile, skal du heller aldrig have Roe eller Hvile, men i en idelig Bevægelse løbe Sted fra Sted Verden om, indtil Verden falder. O Himmel! sagde jeg ved mig selv: Hvorfor skal jeg lide saa mange Ulykker, fordi jeg rørte ved Christi Hoved med min Brst, da jeg dog ikke paa den Tid var den eneste, som bespottede ham, og er det ikke heller endnu: da saa mange Tusinde af alle Nationer, hvor jeg har været i Verden, paa adskillige Maader, den Dag i Dag er, piner, plager og bespottes ham? Men jeg vil ikke inblade mig i store Disputater; thi jeg er kunns Skoemager, og har derfor et beget Hoved. Ja, gid mangen en, som slet intet Hoved har, men dog for visse Raisons kaldes lærd, vilde lade af at disputere! Men min Materie er at bevise, at Verden ikke staaer længere, end net op til den 29 Martii i tilkommende Aar. Hører nu vel til, I lærde Antiquitet-Magere! giver vel Agt, I dybsindige Stierneligere! randsager, I kloge Naturkyndige og Bogdemmere! mærker, prøver og bedømmer de haandgribelige Beviser,
jeg,

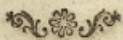
9
jeg, som en gammel, ja den ældste Mand i
hele Verden, frembringer Eder!

Alld Verdens Bibliotheker kunde en rum-
me, og, om min Pen havde Orne:vinger,
kunde den dog en saa hastig flyve afsted paa
det Papiir, der skulde udskrives, i Fald jeg
skulde anfere Beviis fra alle Verdens Kanter,
Steder og Byer, hvor jeg har været. Men
jeg vil allene, for denne Gang, lade mig nøye
med at tale noget om Kiøbenhavn, hvor jeg
ankom 1700 og nogle: Og da fik jeg den
Gang for en Skilling Hal ligesaa meget, som
jeg, sidste Gang da jeg var der incognito 1770,
fik for 2 a 3 Skilling. Beviis nok, at Ver-
den snart maae forgaae! Thi Dyrtd med alle
andre Ulykker, Krig, Pestilente, Hunger og
Tørst, ere Beviser nok paa Verdens Undergang,
Knal og Fald. Saaledes som det er gaaet til
med Aten, jeg oven for har meldt, da gaaer
det og ligesaadan til i Kiøbenhavn med andre
Slags Jøde:Vahre. Engang kunde de ikke
saae Bred for Penge, og med Penge i Haan-
den skulde have omkommet af Hunger, hvis

13 ikke

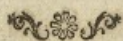
ikke en vis Christians gode Foranstaltninger
havde raadet God derpaa. Nu er der vel Brød
at faae, men kuns lidet Smul; og Soldaten,
som ser, naar han kom paa Spise-Quarteer,
raabte an: Erbsen und Speck Mutter! maae
nu oftest lulle det sidste ude; ja, mangen en,
som tilforn kunde commandere en 10 a 20
Fleske-Sider paa sit Loft, kan nu neppe, hvor
stærk han raaber, faae sat paa en, end sig
flere. Desuden har og de, som handler med
dette og andre Slags Føde-Vahre, deelt dem
i saa smaae Portioner for Fattige, at naar de
kommer hjem med dem, kan de knap see dem.
Der regierte i Hundedagene en skarp og usæd-
vanlig Kulde, tværtimod Naturens sædvanlige
Orden, og det regnede fast ligesaa stærk som i
Syndflodens Tid; det var og en Himmels-
Storm og Blæst: hvilket alt er Kiendtegn
paa, at Jorden er forrykket af sin Axis, og at
den selgelig ikke kan staae længere, indtil Vaaske-
Tider, eller accuratere, efter min Regning,
den 29 Martii. Foruden den stærke Kuld i
Luften jeg meldede om, i Hundedagene, regie-
rer der og en stærk Kuld i Indbyggernes Hiere-
ter,

ter, da den gamle ægte Kierlighed, som tide opvarmer, er uddød; Regnstyger overskyller de Betrængtes Dyne, og store Oceaner, af besdrovelige Aspecter, truer til en endelig Undergang: alt Deviis, at Verden ey kan staae længe. Ved Tofkillings: Øys ser man nu flettere, end før ved Praaser, et Deviis paa, at Verden maae sørgaae til Winter; thi man veed jo, at i de sidste Dage skal vore Dyne blive dumme, og de ere allerede temmelig for-morkede paa mange. Her engang: Madame Springvild gistede sig i sit 80 Aar med Junker Ødeland, som var 15 Aar gammel, og troede, at Junkeren virkelig elskede hende: Var hun ikke blind?

Monsieur Drikop bortsviirer daglig den ene Deel af sin Capital efter den anden, og dog troer, at nogle saa tusind Daler ved sig Levemaade skal dog ikke saa snart saae Ende, eller og, om de faaer Ende, at hans nu værende gode og oprigtige Venner da skal hielpe ham. Mon han er ikke blind?

Mon

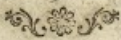
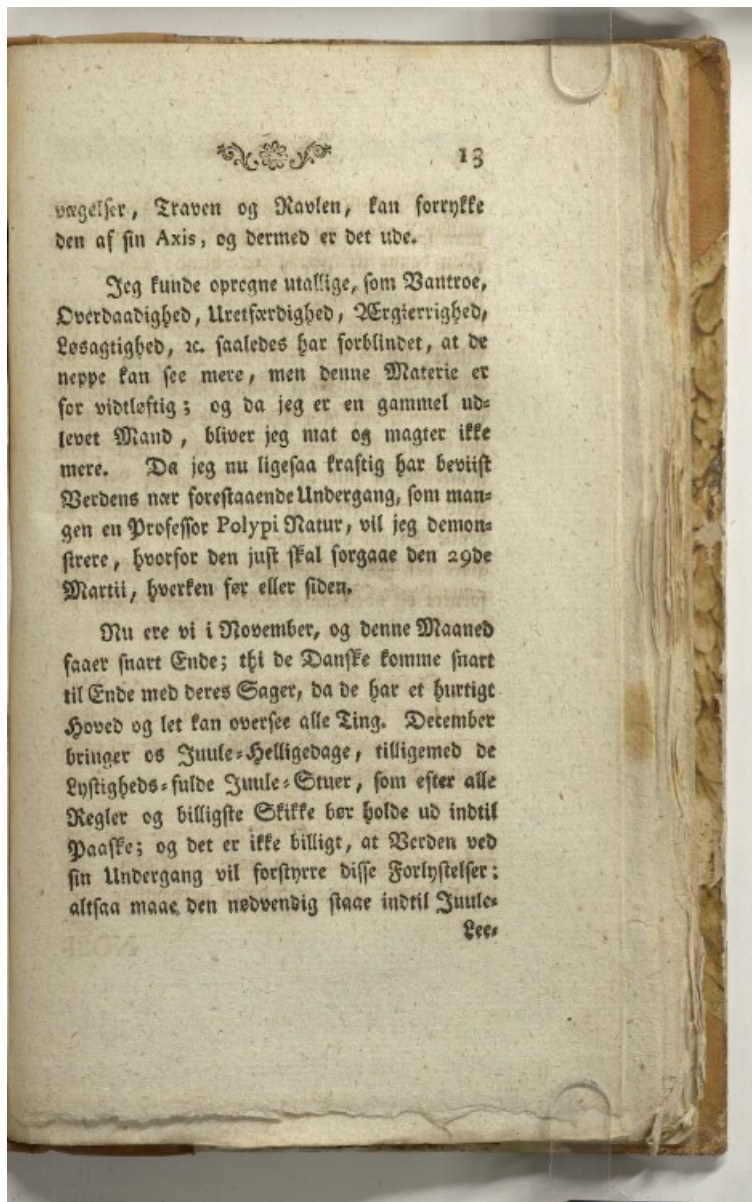

Monsieur Holtpac er 90 Aar og har utallig Rigdom, og tør dog aldrig æde sig mæt; Mon denne ikke skulle være blind?

Monsieur Tybo bildte Folk ind fra Morgen til Aften, at han var større Helt end Krigs-Guden selv. Sidst fortalte han mig, at han i en Beleyring havde pareret 20 Bomber af med sin Hat; han meente gandske vist at jeg troede ham. Mon denne Karl var ikke blind? — Rector Pedantius kan saae en Feber paa Halsen, naar en af hans Discipler sætter Comma for Colon; Mon han ikke ved denne stærke Ergrelse kan tage Glæde paa sit Syn?

O see! Madame Knipsk er 90 Aar, og troer at hun seer endnu ligesaa got ud, som da hun var 20 Aar; Kan denne Kone vel være andet end forblindet?

I saadan Forblindelse træder disse og andre utallige flere om paa Jordkloden, og hvad Under, at de ved deres uerdentlige Be-
væ-

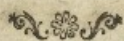

vægelse, Traven og Navlen, kan foreylke den af sin Axis, og dermed er det ude.

Jeg kunde opregne utallige, som Vantro, Overdaadighed, Uretfærdighed, Vergierrighed, Losagtighed, ic. saaledes har forblindet, at de neppe kan see mere, men denne Materie er for vidløftig; og da jeg er en gammel udelevet Mand, bliver jeg mat og magter ikke mere. Da jeg nu ligesaa kraftig har beviist Verdens nær forestaaende Undergang, som mangen en Professor Polypi Natur, vil jeg demonstrere, hvorfor den just skal forgaae den 29de Martii, hverken før eller siden.

Nu ere vi i November, og denne Maaned faaer snart Ende; thi de Danske komme snart til Ende med deres Sager, da de har et hurtigt Hoved og let kan overse alle Ting. December bringer os Juule-Helligedage, tilligemed de Lystighedsfulde Juule-Stuer, som efter alle Regler og billigste Skikke bør holde ud indtil Naaske; og det er ikke billigt, at Verden ved sin Undergang vil forstyrre disse Forlystelser: altsaa maae den nødvendig staae indtil Juule-

Lees

Beegene ophere. Hvor bliver Fasten af, vil man spørge? O! vi holde ingen Faste, undtagen naar vi ikke have Bred, hvilket ikke sielden hender sig. Den 29 Martii var, om Ghuftommelsen ikke, i Henseende til min høye Alder, slaer mig sepl, den Dag, da jeg begynde at vank om i min store Uroelighed, og selgelig ber min Pine have Ende paa samme Dag. Den 29 Martii er en Dag, som gemeenlig er fuld af stærk Storm og Blæst (i Fald man ellers skal troe Almanakken); og denne Storm vil tiene meget til at oppuste og giere den Jld omslyvende, som skal opbrænde, fortære og ødelegge hele Naturens Orden.

Quod erat demonstrandum.

NOBI.

